

HOE ZIET EUROPA TOEKOMST PLANTEN-GEZONDHEID EN WAT BETEKEN DAT VOOR U?

DEEL 2 - Vanaf december 2019 zal er heel wat veranderen door de nieuwe verordening voor plantengezondheid. Dat lijkt allemaal nog heel ver weg, maar voor enkele zaken is het belangrijk dat je nu al op de hoogte bent. Zo kan er al rekening mee gehouden worden bij bepaalde beslissingen die je maakt, zoals bij de aankoop van plantenpaspoorten.

Jana Roels

In vorig nummer van Sierteelt&Groenvoorziening hadden we het over de types van organismen, de meldingsplicht en de uitroeiingsmaatregelen.

Onderzoek

Naast de uitroeiingsmaatregelen zal er een meerjarig onderzoeksprogramma (5 à 7 jaar) opgestart worden waarbij alle EU-quarantaineorganismen en nieuwe gevaren zullen geïdentificeerd worden. Voor elk prioriteitsorganisme zal dan nog eens een aparte survey (intensieve inspectie en monsternamen) worden gedaan met jaarlijkse rapportering. Voor de opvolging van uitbraken zal ook een aparte survey moeten gehanteerd worden.

Beschermde gebieden (ZP)

De lijst met beschermde gebieden moet nog worden opgemaakt en zal door de lidstaten moeten worden aangevraagd. Een gebied zal pas op de lijst kunnen komen na 3 jaar intensieve survey - die de afwezigheid aantonen - en een jaarlijkse rapportering. De status van beschermd gebied kan worden ingetrokken wanneer er binnen 3 maanden na uitbraak geen bufferzone wordt ingesteld, in geval van nalatigheid of indien er binnen de 2 jaar geen complete vernietiging/uitroeiing is gebeurd. Daarenboven is de status als ZP tijdelijk en maar voor 3 jaar.

Plantenpaspoort

Het plantenpaspoort zal verschillende veranderingen ondergaan en moet een officieel label worden dat **uniform** is voor alle lidstaten. De grootste en meest belangrijke verandering is dat de lijst van paspoortplichtige planten zal uitbreiden. Het betekent dat **alle planten voor opplant**, met uitzondering van zaden, over een paspoort zullen moeten beschikken. Uitzonderingen zijn er voor directe levering aan eindgebruikers (behalve indien internetverkoop en ZP) en bij verplaatsingen binnen en tussen 'nabijgelegen' panden van één operator. Onder 'nabijgelegen' kunnen we verstaan dat er voor België

geen probleem is en alle panden als nabijgelegen mogen beschouwd worden.

Naast veranderingen in verplichtingen naar operatoren toe, zullen de vorm en het model van het plantenpaspoort er ook anders gaan uitzien. Enerzijds zal het in combinatie zijn met het certificeringsetiket, anderzijds zal de opbouw veranderen (EU-vlag, botanische naam, lettercode lidstaat + registratienummer operator, traceringscode en land van oorsprong). Voorlopig zijn er nog 4 mogelijke opties (zie voorbeelden).

▲ De nieuwe lay-out van het toekomstig plantenpaspoort zal in de toekomst één van deze 4 vormen aannemen.

▲ Zo ziet het plantenpaspoort afgeleverd door FAVV er op dit moment uit.

Om een plantenpaspoort te verkrijgen, moet een bedrijf in eerste instantie een erkenning aanvragen. Hier hangen al erkenningsvoorwaarden aan vast die op de website van FAVV kunnen geraadpleegd worden. Daar zullen nog zaken aan worden toegevoegd, met name: **de nodige kennis om onderzoek te doen op de verschillende quarantaineorganismen, een traceringsstelsel, een identificatie van kritische punten, monitoring en passende opleiding voor het personeel.** Het FAVV gaat na hoe het in deze nodige opleidingen zal voorzien en waarbij ze zich waar mogelijk vermoedelijk zullen beroepen op bestaande instanties.

Daar bovenop moet aan de aflevering van een plantenpaspoort al aan heel wat voorwaarden worden voldaan, namelijk dat de partij vrij moet zijn van EU-quarantaineorganismen en dat de operator de fytosanitaire eisen moet naleven. Daarbij zal men ook moeten voldoen aan de RNQP-eisen (RNQP = regulated non-quarantine pests). Optioneel zal men als operator ook een beheersplan voor fytosanitaire risico's kunnen opmaken.

Tot slot geven we mee dat het huidige vervangingspaspoort **niet** meer zal bestaan vanaf 2019 en dat er voorwaarden aan zullen verbonden worden, namelijk het garanderen van traceerbaarheid, voldoen aan de eisen en de kenmerken ongewijzigd laten.

Invoer

Op het niveau van de invoer zal er tevens heel wat veranderen en zullen een heleboel lijsten gemaakt worden. Een samenvatting van de bijzonderste elementen.

Invoerverboden en bijzondere eisen worden opgesteld samen met GN-code producten (= Gecombineerde nomenclatuur/douane nomenclatuur) op basis van een volledige risico-analyse. Daarnaast zal ook **een lijst met tijdelijke invoerverboden** voor producten met hoog risico opgesteld worden. Die lijst kan worden aangevuld op basis van een voorlopige risico-analyse. Goed om weten is dat deze tijdelijke lijst pas 2 jaar na de inwerkingtreding van de nieuwe verordening (december 2019) zal gepubliceerd worden.

Een bijkomende lijst is deze van fytoplichtige producten voor de EU (incl. GN-code producten), waarover meer duidelijkheid zal komen eens ze vastligt. Maar ook alle andere planten zullen fytoplichtig zijn, tenzij er een uitzondering wordt gemaakt in de uitvoeringshandeling en dit o.b.v. een risico-beoordeling en ervaring. Eveneens zal er een lijst komen met fytoplichtige producten voor ZP en tijdelijke maatregelen voor nieuwe gevaren. Mogelijke maatregelen die genomen kunnen worden zijn systematische inspectie, een quarantaineperiode of een invoerverbod. Een belangrijk aspect voor onze sector is dat er een specifiek artikel zal komen rond de eisen voor **houtig verpakkingsmateriaal**, belangrijk voor quarantaineorganismen die hierbij kunnen binnensluipen.

De lidstaten zullen ook informatie moeten verschaffen aan reizigers en post- en internetklanten.

De bagage van reizigers zal onder dezelfde maatregelen vallen als deze voor commerciële zendingen maar de uitzonderingen moeten nog worden vastgelegd in een uitvoeringshandeling (bijvoorbeeld vanaf een bepaalde hoeveelheid).

Cruciaal bij import is dat er een soort van quarantainestations en inrichtingen voor ingeperkt gebruik zullen moeten worden opgericht.

Nieuwe vormen van registratie en traceerbaarheid

Waar onze bedrijven sterk mee zullen te maken krijgen, zijn de nieuwe vormen van registratie en traceerbaarheid. Er zal

▲ Het houtig verpakkingsmateriaal zal in de toekomst moeten behandeld worden om minder insleep van organismen te krijgen.

een officieel register van de professionele operatoren worden aangelegd. Daarvoor zal er door het FAVV een registratieprocedure worden opgestart. De gegevens die zullen moeten worden doorgegeven aan het FAVV zijn: naam, adres, contactgegevens, activiteiten, handelingen (afleveren plantenpaspoorten, ISPM-15 merkteken aanbrengen en afgifte van andere verklaringen), ligging percelen, aard producten en plantengeslachten of -soorten. Nieuw hierbij is dus dat zowel de ligging van de percelen als de plantengeslachten of -soorten zullen moeten worden doorgegeven.

AVBS heeft een duidelijk standpunt ingenomen dat dit voor de sierteelt een heel ongewenste, complexe en moeilijk haalbare zaak zal worden. De contactgegevens moeten bij verandering binnen de 30 dagen worden geüpdatet en andere gegevens moeten jaarlijks vóór 30 april worden aangegeven.

De traceerbaarheid zal gebeuren voor gereguleerde producten (incl. RNQP) en gerealiseerd worden via een register IN&OUT, het bijhouden van de plantenpaspoorten, een interne tracering en het bijhouden van alle gegevens gedurende drie jaar.

Uitvoer

Er zal nu ook een pré-export certificaat komen dat vergelijkbaar is met het huidig IPCD. Dit kan dan afgeleverd worden op vraag van de operator en zorgt voor uitwisseling van informatie tussen de lidstaten. Ter verduidelijking, deze verordening zal niets veranderen aan de eisen van derde landen, die nog steeds opgelegd zullen worden.

Overige verklaringen

Het houtig verpakkingsmateriaal (WPM) zal in de toekomst een ISPM-15 markering moeten dragen met als doel minder insleep te krijgen van organismen op verpakkingsmateriaal door het hout te behandelen. Andere verklaringen zullen nog volgen via de eerder vernoemde uitvoeringshandelingen.

Besluit

Er zullen de komende drie jaar maandelijkse afstemmingen gebeuren tussen de voedselagentschappen van de verschillende lidstaten, maar ook bilateraal overleg zal regelmatig plaatsvinden. De verordening zou dus tot gevolg moeten hebben dat de grijze zone kleiner wordt. AVBS zal hier nauwgezet op toezien door regelmatige contacten met het FAVV. ■